

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/3/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312206940
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6312206940.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., vo veci starostlivosti o maloletú L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom v J., L. č. XX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky W. J. Y., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v J., L. č. XX, a otca R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D., X.. C. č. XXA, zastúpeného JUDr. Zuzanou Oravcovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého č. 12, o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/264/2012-423 zo dňa 12.11.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zvýšil výživné zo strany otca na maloletú (prvý výrok), rozhodol o zročnom výživnom (druhý výrok), zamietol návrh otca na zníženie výživného (štvrtý výrok) a v závislých výrokoch o trovách konania (piaty a šiesty výrok) p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd na návrh matky s účinnosťou od 01.09.2012 zvýšil výživné zo strany otca na maloletú zo sumy 82,98 € mesačne na sumu 150,- € mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 8P/158/06-171 zo dňa 18.12.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/11/2008-215 zo dňa 22.05.2008 vo výroku o výživnom na maloletú (prvý výrok), zročné výživné za obdobie od 01.09.2012 do 12.11.2013 v sume 871,26 € uložil otcovi zaplatiť k rukám matky do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok), v prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol (tretí výrok); vzájomný návrh otca na zníženie výživného zamietol (štvrtý výrok), žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania (piaty výrok) a otcovi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania v sume 2,90 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet okresného súdu (šiesty výrok).

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že od poslednej úpravy výživného na maloletú došlo k zmene pomerov na strane maloletej, otca i matky. Maloletá mala pri poslednej úprave výživného 11 rokov, navštevovala základnú školu, mala zdravotné problémy; v súčasnosti má 17 rokov, od septembra 2012 nastúpila na strednú školu mimo miesta bydliska (G.), kde platí školné v sume 50,- € mesačne a cestovné v sume 20,- € mesačne a ďalšie výdavky spojené so štúdiom, naďalej má zdravotné problémy, čo spôsobuje zvýšenie výdavkov na jej výchovu, výživu, všestranný rozvoj a starostlivosť o jej zdravie. Matka maloletej je naďalej vlastníčkou trojizbového bytu, osobného automobilu zn. Škoda Fabia, naďalej má vyživovaciu povinnosť aj k bratovi maloletej plnoletému C., ktorý sa však nedokáže sám živiť, nakoľko je denným študentom vysokej

školy; jej priemerný čistý mesačný zárobok za obdobie od augusta 2011 do augusta 2013 predstavuje sumu 501,53 € (v čase poslednej úpravy dosahovala priemerný príjem v sume 409,55 € v čistom mesačne); okrem bežných výdavkov súvisiacich so zabezpečením bývania a chodu domácnosti má zvýšené výdavky so svojim zdravím. Otec maloletej bol pri poslednej úprave výživného už ženatý, mal vo výlučnom vlastníctve trojizbový byt v D., na ktorý mu bol poskytnutý hypotekárny úver v sume 4.500.000,- Sk, za ktorý ručila aj jeho manželka, s touto mal zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov; od 31.05.2006 bol dlhodobo nezamestnaný, od 27.09.2007 do 05.02.2008 bol konateľom spoločnosti ST REAL, s.r.o., Trnava, s odmenou 8.000,- Sk (265,55 €) v hrubom mesačne, finančne mu vypomáhala manželka; od 01.02.2008 bol živnostníkom v piatich oblastiach podnikania; živnostenskú činnosť ukončil dňa 17.10.2013. Od poslednej úpravy výživného má otec naďalej vyživovaciu povinnosť k dospelému bratovi maloletej C., študentovi vysokej školy, na ktorého je povinný platiť výživné v sume 116,18 €. Pribudla mu vyživovacia povinnosť k maloletej R., nar. XX.XX.XXXX. V roku 2009 sa u neho prejavila alopecia. Od marca 2009 je vlastníkom motorového vozidla zn. Daewo Nexia a jeho manželka je od augusta 2011 vlastníčkou motorového vozidla zn. Mercedes-Benz. Za rok 2012 nepodával priznanie k dani z príjmu fyzických osôb. Obchodná spoločnosť PRO HP s.r.o., ktorej je jedným z dvoch spoločníkov a jedným z dvoch konateľov za rok 2012 dosiahla výnosy 25.660,88 €, náklady 24.420,11 € a výsledok pred zdanením 1.240,77 €; podľa potvrdenia PRO HP s.r.o. je otec zamestnaný v pracovnom pomere ako pracovník realitnej kancelárie na čiastočný pracovný úväzok 4 hodiny týždenne s čistým príjmom 69,30 € mesačne; cez spoločnosť PRO HP s.r.o. spolupracuje so spoločnosťou REB-REAL Partners s.r.o., Bratislava, z čoho má spoločnosť za obdobie od októbra 2012 do októbra 2013 na províziách priemerný príjem v sume 221,- € mesačne. Dňa 12.02.2010 P. banka a.s. zmenila otcovi maloletej a jeho manželke hypotekárny úver na účelový úver s mesačnými splátkami v sume 745,42 €; dňa 23.03.2011 P. banka a.s. zvýšila otcovi maloletej bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 11.550,- €; dňa 16.12.2011 Wüstenrot stavebná sporiteľňa poskytla otcovi maloletej a jeho manželke medziúver v sume 10.000,- €; dňa 31.08.2012 P. banka a.s. poskytla otcovi maloletej bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 5.050,- € s mesačnou splátkou 112,72 €. Od 15.03.2011 je manželka otca maloletej zamestnaná v advokátskej kancelárii s čistým mesačným príjmom v sume XXX,XX €. Otec maloletej a jeho manželka majú v P. banke a.s. založené účty, a to otec maloletej č. XXXXXXXXXXXX a jeho manželka č. XXXXXXXXXXXX. Za rok 2012 mal otec maloletej na svojom účte vykonaných 674 výdavkov v sume 41.492,05 € a príjmov v sume 36.123,21 €, príjmy predstavovali vklady pochádzajúce od manželky otca maloletej, od spoločnosti PRO HP s.r.o. ale pravidelne každý mesiac aj vklady pod označením „VKLAD BÚ“; takto označené vklady spolu s príjmom v novembri 2012 v sume 2.000,- € označeným ako CC XXXX/XXXXXXXX-XXXXXXXXXX predstavovali za rok 2012 spolu sumu 24.120,- €; k 31.12.2012 mal otec zostatok na tomto účte v sume 3.318,24 €; manželka otca maloletej za uvedený rok mala na svojom účte 427 výdavkov v sume 15.192,75 € a 86 príjmov v sume 15.122,15 €, k 31.12.2012 mala zostatok na účte 1.788,77 €. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok evidoval voľné pracovné miesta vhodné pre muža bez kvalifikácie so základným vzdelaním, resp. pre muža so stredoškolským vzdelaním - ku dňu 05.02.2013 v počte 63 miest a ku dňu 15.08.2013 v počte 35 miest so zárobkom cca 300,- € až 600,- € mesačne. Okresný súd po vyhodnotení dôkazov dospel k záveru, že otec maloletej podal návrh na zníženie výživného neodôvodnene, pretože skutočnosti, ktorými odôvodňuje svoj návrh (najmä zlý zdravotný stav súvisiaci s alopciou, nemožnosť nájsť si vhodné zamestnanie) uvádza účelovo. Za objektívny dôkaz o pomeroch otca maloletej súd považoval okresný súd výpis z jeho účtu, z ktorého vyplýva, že na jeho účet mu prichádzajú platby od manželky a tiež od spoločnosti PRO HP s.r.o., ale v prevažnej miere sú to iné neidentifikované vklady; za rok 2012 boli tieto iné vklady v celkovej sume 24.120,- € z celkovej sumy vkladov 36.123,21 €; okresný súd vyhodnotil, že otec maloletej so svojou manželkou majú v skutočnosti iné príjmy ako sa otec maloletej snaží prezentovať pred súdom (on 69,30 € a manželka 280,53 €), nakoľko len mesačné splátky úverov ich vyjdú cez 1.000,- € (v októbri 2012 boli presne 1.411,48 €); rozdiel medzi príjmami a výdavkami otec maloletej v konaní objasňoval finančnou podporou manželky, ktorá má mať údajne úspory z minulého obdobia, čo však žiadnym spôsobom nepreukázal. Z tohto dôvodu okresný súd jeho návrh na zníženie výživného na maloletú ako nedôvodný zamietol. Na základe zistených skutočností návrhu matky na zvýšenie výživného súd vyhovel a súčinnosťou od prijatia maloletej na strednú školu, t.j. od 01.09.2012 výživné na ňu zvýšil na sumu 150,- € mesačne. Pri určení zvýšeného výživného vychádzal tak z odôvodnených potrieb maloletej ako aj zo zistených možností, schopností, majetkových a príjmových pomerov otca maloletej s prihliadnutím na možnosti, schopnosti, majetok, príjmy a osobnú starostlivosť matky o maloletú a tiež s prihliadnutím na finančné riziká, ktoré otec maloletej úvermi na seba berie ako aj s prihliadnutím na vývoj životných nákladov. Za obdobie od 01.09.2012 do dňa vyhlásenia rozhodnutia (12.11.2013) vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom v sume 871,26 € ako rozdiel medzi zvýšeným výživným, ktoré mal otec zaplatiť v sume 1.950,- € (13 mesiacov x

150,- €) a výživným, ktoré na ňu skutočne zaplatil v sume 1.078,74 € (13 mesiacov x 82,98 €); vzhľadom na pomery všetkých účastníkov okresný súd zaviazal otca tento dlh zaplatiť k rukám matky maloletej do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku. Nakoľko sa matka maloletej domáhala vyššieho výživného a so skoršou platnosťou, okresný súd jej návrh v prevyšujúcej časti zamietol. Náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, pretože konanie mohlo začať aj bez návrhu; plné trovy konania štátu v sume 2,90 € za výpisy z účtu otca a jeho manželky v banke uložil zaplatiť otcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku vzhľadom na to, že rozhodnutie o návrhu matky maloletej záviselo od úvahy súdu, jej návrhu na zvýšenie výživného okresný súd sčasti vyhovel a návrh otca maloletej na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol.

Svoje rozhodnutie oprel okresný súd o ustanovenia § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 76 ods. 1 Zákona o rodine; o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a o trovách konania štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu podal otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie zo dňa 29.11.2013 (č.l. 436-438 spisu), ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku okresného súdu tak, že súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietne a výživné na maloletú s účinnosťou od 10.09.2012 zníži na sumu 30,- € mesačne. So zvýšením výživného na sumu 150,- € mesačne nesúhlasil. Vyjadril názor, že okresný súd nedostatočne vyhodnotil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnemu rozhodnutiu pri zvýšení výživného a zamietnutí jeho návrhu na zníženie výživného. Poukázal na to, že jeho súčasné pomery sú veľmi obmedzené v dôsledku značného poklesu príjmov oproti rokom, keď bol hospodársky rozmach a podnikaniu v realitách sa darilo. Len aby nebol nezamestnaný, zamestnal sa na čiastočný úväzok v spoločnosti, v ktorej je konateľom a spoločníkom. Napriek tomu výživné v sume 82,98 € na maloletú pravidelne uhrádza zo svojho príjmu v sume 69,30 € s čím mu pomáha manželka. Rovnakou sumou ako on by na maloletú mala prispievať aj matka, čím by mesačná suma výživného predstavovala 165,96 €, ktorá je podľa neho v súčasnosti postačujúca vzhľadom na ich nie veľmi vysokú životnú úroveň. V čase poslednej úpravy výživného bola jeho ekonomická situácia neporovnateľne lepšia ako je tomu dnes, napriek tomu by mal teraz platiť dvojnásobné výživné; ide o takmer 100 % zvýšenie výživného, čo je pre neho absolútne neúnosné a likvidačné. Je nad jeho schopnosti a možnosti posilať maloletej viac peňazí, ocitol sa vo veľmi zlej situácii a pokiaľ si nenájde prácu (trvalý pracovný úväzok), nebude mať z čoho žiť a nebude môcť vyživovať svoje deti z prvého (maloletú a plnoletého syna C.) ani z druhého manželstva (maloletú dcéru R.). Pre neho má zvýšenie výživného o 67,02 € obrovské dôsledky. Patrí k nízko príjmovej skupine ľudí a nie je žiaden boháč. S manželkou má zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, preto nerozumie prečo okresný súd v rozsudku vypočítava aj jej majetok. Byt, ktorý vlastní, bol kúpený v čase, keď sa jeho podnikaniu v realitách darilo, t.j. pred hospodárskou krízou. Bral si na byt vysokú hypotéku, čiže byt je zaťažený záložným právom a môže o neho kedykoľvek prísť, ak manželka prestane splácať splátky hypotéky. Snaží sa pracovať, aby zarobil nejaké peniaze, okrem toho si aktívne hľadá prácu a oslovuje zamestnávateľov. Už v súčasnosti nedokáže uhrádzať všetky svoje nevyhnutné životné náklady a už vôbec nie výdavky na domácnosť, či výživné na deti, ktoré platí jeho manželka, hoci by to nemusela robiť, keďže sa nejedná o jej deti. Výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Matka nepredložila žiadne lekárske potvrdenie o svojich vážnych zdravotných problémoch ako ich prezentovala v priebehu celého konania; okrem iného zamlčala aj skutočnosť, že je tehotná so svojím priateľom, ktorý sa nijako nepodieľa na nákladoch. Pre rozhodnutie o zmene výživného je rozhodujúca výrazná zmena pomerov, ktorú musí mať súd preukázanú tak na strane oprávneného, t.j. maloletého dieťaťa ako aj na strane povinného, t.j. otca. Od posledného rozhodnutia o výživnom u neho nastala výrazná zmena pomerov, ale v negatívnom zmysle. Jeho finančné pomery sa zhoršili tak, že sám ostal odkázaný na výživu svojej manželky ako aj na finančnú a materiálnu pomoc jeho rodičov. Nemá vyšší príjem oproti času poslednej úpravy výživného, nenadobudol žiaden nový majetok, naopak spláca viacero dlhov banke a stále sa obáva hrozby novej exekúcie. Okresný súd ho bez zohľadnenia skutočností odôvodňujúcich jeho nárok na zníženie výživného (zníženie príjmu z objektívnych príčin, zhoršenie zdravotného stavu, pribudnutie ďalšej vyživovacej povinnosti) zaviazal na zvýšené výživné o sumu 67,02 € mesačne. Takéto dvojnásobné zvýšenie výživného je privysoké a nekorešponduje s odôvodnenými potrebami maloletej ani s jeho aktuálnymi zárobkovými a majetkovými pomermi. Okresný súd nezdôvodnil akým spôsobom

dospel k zvýšeniu výživného práve o sumu 67,02 €. Ak by sa okresný súd skutočne dôsledne zaoberal zvýšením nákladov na odôvodnené potreby maloletej a negatívnou zmenou pomerov na jeho strane, mohol by rozhodnúť o znížení výživného alebo o zvýšení výživného o 10,- € či 15,- € mesačne, ale nemohol by dospieť k zvýšeniu výživného o takmer 70,- € mesačne. Pokiaľ sú schopnosti a možnosti povinného rodiča obmedzené, nemožno pre dieťa žiadať nadštandard a odôvodnené súd iba bežné potreby maloleteho; Ak sú naopak tieto schopnosti a možnosti veľmi široké, sú odôvodnenými potrebami tiež ďalšie potreby maloletého dieťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale ešte prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Podľa zákona o rodine má dieťa právo participovať na životnej úrovni rodiča. Jeho životná úroveň nezodpovedá nadštandardnému zvýšenému výživnému v sume 150,- €; už súčasné výživné 82,89 € je nad jeho aktuálne pomery, ktoré sú alarmujúce. Toto zákonné ustanovenie okresný súd opomenul aplikovať, čoho výsledkom je nesprávne rozhodnutie o zvýšení výživného na sumu 150,- € mesačne. Poukázal aj na to, že pri rodičoch, ktorí majú nepomerne vyšší príjem ako on, súdy priznávajú deťom oveľa nižšie výživné. Nikdy sa nevyhýbal svojej zákonnej povinnosti platiť výživné, ale zvýšenie výživného na takmer dvojnásobnú sumu je neprimerané, nezodpovedajúce zákonným kritériám a nespravodlivé. Hoci vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom okresného súdu, pretože matka je tam zamestnaná ako zapisovateľka, jeho námietke nebolo vyhovené a zákonná sudkyňa nebola vylúčená z prejednávania veci. Tým, že sudkyňa zadovážovala dôkazy jednostranne (informácie o pracovných pozíciách, cieleňá komunikácia s Centrom právnej pomoci a podobne) a nevyžadovala predkladanie dokladu od matky, tieto skutočnosti neustále vzbudzujú jeho pochybnosti o jej nezaujatosti. Dôkazy sú vyhodnotené jednostranne a nespravodlivo. Pokiaľ by odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu a ponechal by zvýšené výživné vo výške určenej okresným súdom, jeho rodinu by to finančne zničilo. Preto navrhol zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, zamietnutie návrhu matky a rozhodnutie o znížení výživného, prípadne aby odvolací súd aspoň určil zvýšené výživné nižšou sumou ako okresný súd.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka písomným podaním zo dňa 18.12.2013 (č.l. 444-445 spisu) v ktorom uviedla, že s odvolaním otca nesúhlasí a navrhla potvrdenie napadnutého rozsudku okresného súdu. Poukázala na to, že od 02.12.2013 u nej nastala zmena pomerov z dôvodu tehotenstva, v dôsledku ktorého je práceneschopná, čím sa dlhodobo znížia jej mesačné príjmy. Lekárske potvrdenia o svojom vážnom zdravotnom stave mala so sebou na pojednávaniach. Nemala záujem pred súdom prednášať svoje zdravotné problémy a uviedla ich len z toho dôvodu, že na pojednávaniach nemohla počúvať ako otec prezentuje svoju diagnózu a aké má s ňou spojené finančné náklady. K tehotenstvu sa nevyjadrovala aj vzhľadom na svoj vyšší vek a komplikácie s ním spojené. Jej priateľ s ňou nežije v spoločnej domácnosti, ale podieľa sa na nevyhnutných výdavkoch spojených s tehotenstvom vrátane liekov. Odvolanie otca považuje za účelové. Otec žiadal znížiť výživné aj na plnoletého syna C. Y., jeho návrh okresný súd zamietol a otec sa proti rozhodnutiu neodvolal.

K odvolaniu otca sa vyjadril aj kolízny opatrovník písomným podaním zo dňa 05.12.2013 (č.l. 441 spisu), v ktorom uviedol, že podľa ich názoru okresný súd po vykonanom dokazovaní dostatočne preskúmal možnosti otca i odôvodnené potreby maloletej. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a odvolanie otca maloletej v plnom rozsahu zamietnuť.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie otca podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) a dôvodov smerovalo proti napadnutému rozsudku okresného súdu len vo výroku, ktorým súd zvýšil výživné zo strany otca na maloletú (prvý výrok), rozhodol o zročnom výživnom (druhý výrok) a zamietol návrh otca na zníženie výživného (štvrtý výrok);

odvolací súd tiež preskúmal závislé výroky o trovách konania (piaty a šiesty výrok); výrok napadnutého rozsudku okresného súdu o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti (tretí výrok) nebol odvolaním otca dotknutý.

Odvolanie otca nie je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva skutkový stav tak, ako je opísaný v napadnutom rozsudku okresného súdu (v podrobnostiach aj v prvom odseku odôvodnenia tohto rozsudku).

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správne skutkové a právne závery. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom okresného súdu, že sú splnené podmienky na zvýšenie výživného na maloletú a zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného. Odvolacie námietky otca sú v podstate obsahovo totožné s námietkami, ktoré uplatnil už v konaní pred okresným súdom a tieto nemohli prívodiť zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. V tomto rozsudku sa preto odvolací súd v reakcii na odvolacie dôvody otca obmedzil len zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu.

K zmene rozhodnutia o výživnom môže súd v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine pristúpiť len ak sa podstatne zmenia pomery oprávneného alebo povinného z vyživovacieho vzťahu, oproti pomerom, ktoré boli podkladom rozhodnutia o predchádzajúcej úprave výživného; súd teda v konaní porovnáva pomery účastníkov konania v čase poslednej úpravy výživného a v čase rozhodnutia súdu o návrhu na zvýšenie výživného. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná a dlhší čas trvajúca (teda nie dočasná) zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom (napr. také zvýšenie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného rodiča alebo vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného rodiča a podobne); pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov sa vždy musí prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov. Pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa v každom prípade použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie príslušného druhu výživného.

Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, keď pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možností ich uplatnenia a podobne; pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov; pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča preto súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne). Z týchto základných kritérií vychádzal pri rozhodovaní aj odvolací súd v prejednávanej veci.

Odvolací súd sa zhoduje s okresným súdom, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca a súčasne na zamietnutie jeho návrhu na zníženie výživného. Maloletá pochádza z rozvedeného manželstva otca s matkou, vyživovacia povinnosť rodičov voči nej stále trvá, pretože sa štúdiom na strednej škole pripravuje na svoje budúce povolanie a nie je schopná sama sa živiť. Maloletá má pravidelný príjem len v podobe výživného od otca. Otec doteraz určené výživné platí. Matka plní svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletej v rozhodujúcom rozsahu osobnou starostlivosťou o ňu, pretože maloletá jej bola v rozvodnom rozsudku na základe dohody rodičov zverená do osobnej starostlivosti. Preto neobstojí odvolacia námietka otca, že ak by sa matka na

výživnom maloletej tiež podieľala sumou 82,98 € (ako on pred zvýšením výživného), takto dosiahnuté výživné v sume 165,96 € by postačovalo maloletej na pokrytie jej odôvodnených potrieb, pretože vyživovacia povinnosť matky je plnená v rozhodujúcom rozsahu (ale nielen) osobnou starostlivosťou o maloletú, keď zo žiadneho ustanovenia Zákona o rodine ani zo súdnej praxe nevyplýva postup navrhovaný otcom v podanom odvolaní.

S ohľadom na ďalšie odvolacie námietky otca odvolací súd uvádza, že v čase poslednej úpravy dosahovala matka priemerný príjem 409,55 € v čistom mesačne a v súčasnosti v sume 501,53 € v čistom mesačne; naproti tomu otec v čase poslednej úpravy výživného dosahoval príjem v sume 265,55 € v hrubom mesačne, v súčasnosti sa aj odvolací súd v zhode s okresným súdom domnieva, že otec dosahuje vyšší príjem a to okolo 2.000,- € v čistom mesačne, keď tento záver plynie z vykonaného dokazovania a skutkových zistení okresného súdu, ktoré vyplývajú z výpisov z účtov otca a jeho manželky v banke; otec sa v odvolaní žiadnym spôsobom nevyjadril k zisteniam okresného súdu ohľadne neidentifikovaných hotovostných vkladov (odlišných od vkladov jeho manželky aj spoločnosti PRO HP s.r.o.) na jeho účet, ktoré len v roku 2012 predstavovali spolu sumu 24.120,- €, keď nemohlo ísť o tvrdenú pomoc z úspor zo strany manželky, ktorá v uvedenom období na svoj účet v banke dostala vklady v celkovej sume 15.122,15 € (ohľadne iných úspor manželky otec súdu žiadny dôkaz neponúkol a súčasne z deklarovaného a zisteného príjmu manželky v sume 280,53 € v čistom mesačne nie je možné finančne vypomáhať v takomto rozsahu), preto bolo plne v súlade s ochranou záujmov maloletej vychádzať z toho, že otec dosahuje omnoho vyšší ako deklarovaný príjem; aj pri zohľadnení spoločných zistených výdavkov rodiny otca (okolo 1.500,- € mesačne) je aj podľa názoru odvolacieho súdu v možnostiach a schopnostiach otca platiť maloletej okresným súdom určené výživné; z tohto dôvodu neobstojí ani odvolacia námietka otca, že nemá vyšší príjem ako v čase poslednej úpravy výživného a že určené výživné ho existenčne ohrozí (z vyššie uvedeného vyplýva opak). Okresný súd vo výške určeného výživného správne zohľadnil nárast výdavkov maloletej na školu (predovšetkým 50,- € mesačne školné a 20,- € mesačne cestovné ako aj ďalšie výdavky plynúce z vyššieho veku maloletej a z rastu životných nákladov) a súčasne aj správne neurčil vyššie výživné vzhľadom na ďalšie vyživovacie povinnosti otca k plnoletému synovi z manželstva s matkou maloletej a k maloletej dcére, ktorá mu pribudla od poslednej úpravy výživného (tieto skutočnosti okresný súd relevantným spôsobom zohľadnil).

Nemožno sa stotožniť ani s odvolacou námietkou otca, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.). V priebehu konania vzniesol otec námietku zaujatosti zákonnej sudkyne a ostatných sudcov okresného súdu s odôvodnením, že matka je pracovníčkou súdu a preto má obavu, že sudcovia nebudú rozhodovať nestranne, aby nenarušili ich vzájomné priateľské a kolegiálne vzťahy. O námietke zaujatosti otca rozhodol tunajší súd ako nadriadený súd uznesením č. k. 15NcC/641/2012-106 zo dňa 22.11.2012 tak, že z pojednávania a rozhodovania veci vylúčil len sudcov JUDr. Tibora Gála a JUDr. Alicu Gálovú, pre ktorých matka priamo pracuje (asistentka), ostatných sudcov okresného súdu (vrátane zákonnej sudkyne) z pojednávania a rozhodovania nevylúčil, keď vyslovil názor, že len pracovný, resp. kolegiálny vzťah matky so sudcami sám osebe nespôsobuje pochybnosť o ich nezaujatosti. S týmto názorom sa v rámci preskúmania rozsudku na základe uvedenej odvolacej námietky otca stotožňuje aj odvolací súd, pretože vychádza z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Nc/53/2013 zo dňa 02.10.2013, sp. zn. 7Nc/26/2012 zo dňa 09.05.2012 alebo 1Nc/24/2012 zo dňa 24.04.2012 a v ňom citovaná judikatúra). Pokiaľ otec v odvolaní poukázal na to, že podľa neho zákonná sudkyňa zadavažovala dôkazy jednostranne, nevyžadovala predkladanie dokladov od matky a dôkazy vyhodnotila jednostranne a nespravodlivo, čo vzbudzuje jeho pochybnosti o jej nezaujatosti, odvolací súd udáva, že na jednej strane tieto jeho námietky smerujú k okolnostiam, ktoré spočívajú v postupe zákonnej sudkyne v konaní o pojednávanej veci, ktoré nie sú dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 3 O.s.p.) a na druhej strane vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (akou je aj pojednávaná vec) je súd povinný aj z vlastnej iniciatívy vykonať dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu a to aj bez návrhu účastníkov konania (§ 120 ods. 2 O.s.p.), preto postup zákonnej sudkyne pri vyhľadávaní dôkazov ohľadne príjmových pomerov otca bol plne v súlade so zákonom ako aj so záujmom maloletej, ktorý je v týchto konaniach prvoradý a určujúci; odvolací súd nezistil ani jednostranné a nespravodlivé vyhodnotenie dôkazov, preto pristúpil k potvrdeniu napadnutého rozsudku s tým, že dôkazy boli riadne vykonané na pojednávaniach v prítomnosti účastníkov konania, resp. ich zástupcov, ktorí mali možnosť sa k nim a k ich obsahu vyjadriť. Preto ani túto odvolaciu námietku otca nepovažoval odvolací súd za dôvodnú.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v celom napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil vrátane výroku o trovách konania, ktorý bol odôvodnený charakterom konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých a vrátane trov konania štátu, ktorý bol odôvodnený výsledkom konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo začať i bez návrhu. Keďže konanie v prejednávanej veci mohlo začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.) odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.